

14. Voorloopig Verslag over het ontwerp-Ziektewet.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp-Ziektewet. (14 Tweede Kamer.)

Het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot de navolgende opmerkingen en beschouwingen

Algemeene beschouwingen.

§ 1. Door vele leden werd hulde gebracht aan het talent en de onvermoeide werkkraft waarvan de Minister opnieuw blijkt had gegeven bij de voorbereiding en de behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer.

Algemeen uitte men zijne tevredenheid over het feit, dat, nu ook het ontwerp-Ziektewet de Eerste Kamer had bereikt, aan den algemeenen wensch om Radenwet, Invaliditeits- en Ouderdomsverzekeringwet en Ziekteverzekeringwet gelijktijdig in openbare behandeling te brengen, zoude kunnen worden voldaan, en de stemming over de ontwerpen plaats vinden in de volgorde, welke de Kamer wenschelijk acht.

Voor vele leden bleef het echter eene groote teleurstelling, dat niet terzelfder tijd ook de Tariefwet aan het oordeel dezer Kamer had kunnen worden onderworpen. En dat wel om het innig verband, dat er huns inziens tusschen die wet en deze in het belang van den arbeidenden stand ontworpen verzekeringswetten bestaat. Naar hunne meening toch moet de Tariefwet niet slechts dienen om de noodige gelden te verkrijgen om aan deze wetten uitvoering te geven, maar ook om, door voor de Nederlandsche nijverheid en handel de concurrentie met het buitenland gemakkelijk te maken, de vraag naar werkkraften te doen toenemen en bijgevolg de loonen van den arbeidenden stand te doen stijgen. Dientengevolge zouden wellicht nieuwe industrieën in het leven geroepen, oude uitgebreid en de werkloosheid in hooge mate beperkt kunnen worden. In dien gedachtengang beschouwden deze leden dan ook de Tariefwet als een onafscheidelijk onderdeel der zoogenaamde sociale wetgeving.

Het alsnog ontbreken van deze wet bij de Eerste Kamer gaf aanleiding tot nadere gedachtenwisseling.

Dat het tegenwoordig Kabinet zelf het verband tusschen de Tariefwet en de sociale wetten erkent, blijkt ten duidelijkste uit den aanvang der Memorie van Toelichting van eerstgenoemd wetsontwerp (Gedrukte stukken der Tweede Kamer n°. 241, Zitting 1910—1911). Er werd dan ook niet alleen op vertrouwd, maar vast op gerekend, dat het Ministerie, indien het bij het ingaan der volgende wetgevende periode nog aan het bewind mocht zijn, als eerste werk de Tariefwet zal ter hand nemen. Indien echter de Tariefwet wordt verworpen of door een opvolgenden Minister ingetrokken, terwijl toch de Invaliditeitswet krachtens haar art. 411 binnen een uitersten termijn, namelijk van 6 maanden plus 3 jaar, na afkondiging van rechtswege in werking treedt, en dus eigenlijk ook de Raden- en Ziektewet dienen te gaan werken, wat moet er dan geschieden?

Om uit deze moeilijkheid te geraken, zag men slechts één, overigens weinig aanbevelenswaardig, middel, namelijk om de afkondiging uit te stellen tot na aanneming van eene wet, die de middelen verschafft, waarmede de uit deze wetten voortvloeiende kosten gedekt kunnen worden.

De leden, die de Tariefwet als onafscheidelijk aan de sociale wetgeving verbonden achtten, gaven bij deze bespreking uitdrukkelijk te kennen, dat zij wel voorstanders der onderhavige sociale wetten waren, maar toch vrij wilden blijven om eventuele voorstellen tot het verschaffen van de noodige geldmiddelen te verwerpen, indien eene Regeering, met wegschuiving der, huns inziens evenzeer sociale, tariefwet, andere belastingheffingen mocht voordragen. Zij verklaarden bij voor-

baat het onrechtvaardig verwijt, dat alsdan misschien tot hen gericht zoude worden, als zouden zij geen oprechte voorstanders der sociale wetgeving zijn, op hen terug te werpen, die de sociale tariefwet van de baan schoven.

Van andere zijde werd opgemerkt, dat de Regeering zelve schuld had aan de nu ontstane moeilijkheden en verwarring door het overnemen van het amendement-Duys.

Eenige leden meenden, dat de Eerste Kamer de zaak in het reine kon brengen door met de openbare behandeling en eventuele aanneming der drie hier bedoelde wetsontwerpen te wachten, totdat ook een wetsontwerp, de geldmiddelen aanwijzende, waaruit de kosten gedekt konden worden, door de Tweede Kamer zoude zijn aangenomen. Dit middel was, meenden zij, te meer aan te bevelen met het oog op deaansstaande verkiezingen, waarvan de uitslag diende afgewacht te worden.

Vele leden verklaarden echter dit middel gelijk te stellen met obstructie. Zij vroegen, of het niet in flagranten strijd zou zijn met de hulde aan 's Ministers arbeid, talent en werkzaamheid gebracht, indien de Eerste Kamer zou weigeren de vrucht van al die werkzaamheid ook zelfs maar in behandeling te nemen.

Andere leden meenden, dat men alle verkiezingsmotieven en berekeningen buiten beschouwing behoorde te laten en dit wetsontwerp objectief had te beoordeelen. Het stond echter naar hunne meening vast, dat bij verwerping daarvan de arbeidende klasse voor langen tijd van eene verzekering als thans voorgesteld, verstoken zou blijven. Men zou in dat geval wel tegenhouden hetgeen men ongewenscht vond, maar evenzeer het tot stand komen van veel goeds beletten.

Eindelijk werd door onderscheidene leden als hunne meening uitgesproken, dat de drie thans bij de Kamer aanhangige wetsontwerpen betreffende het verzekeringswezen als een samenhangend geheel zijn te beschouwen. Zij spraken den wensch uit te mogen vernemen, op welk bedrag de Minister de uitgaven raamt, die aan het tot uitvoering brengen van deze drie wetten zullen zijn verbonden, en wel aldus gesplitst:

1°. de uitgaven, die een gevolg zullen zijn van het over enkele maanden na de aanneming in werking treden van art. 369 van het Invaliditeitsontwerp;

2°. de uitgaven, die later zullen voortvloeien uit het in werking treden van de drie wetsontwerpen in hun geheel.

§ 2. Verschillende reeds bij de behandeling der ontwerpen-Raden- en Invaliditeitswetten geopperde bezwaren werden herhaald.

Omtrent de beginselen der ziekteverzekering, zooals die in het onderwerpelijke wetsvoorstel zijn belichaamd, werden in hoofdzaak dezelfde beschouwingen ontwikkeld en kwam hetzelfde meningsverschil aan den dag als vermeld wordt op bladz. 6 en vlg. van het Voorloopig Verslag over het ontwerp-Radenwet met betrekking tot de verzekering in het algemeen. Bovendien werd de dwangverzekering, wat de ziekte betreft, nog door enkele leden als overbodig aangemerkt, op grond van de omstandigheid, dat verzekering bijna overal hier te lande feitelijk reeds in voldoende mate vrijwillig geschiedt bij particuliere ziekenfondsen. Volgens hen behoefde die vrijwillige verzekering slechts van Regeeringswege te worden gesteund en bevorderd om in de zeden door te dringen, ook in streken waar zij thans nog niet of in niet voldoende mate bestaat.

Vele andere leden achtten die opvatting echter feitelijk onjuist. Zij noemden verschillende provincies, waar de bevolking, zelfs in de steden, niet gewoon was zich tegen ziekte te verzekeren.

Ook werden opnieuw bedenkingen ingebracht tegen de lage

14. Voorloopig Verslag over het ontwerp-Ziektewet.

raming van kosten, die het ontwerp-Radenwet zoude vorderen. Nu dit ontwerp-Ziektewet gewijzigd was in dien zin, dat de zelsftandigheid der bijzondere kassen meer was gewaarborgd en daardoor ook de werkring der Raden aanmerkelijk was ingekrompen, was de opzet van die instelling volgens de Radenwet zeker te kostbaar en te ingewikkeld.

Ook de grief werd herhaald betreffende het geringe medezeggenschap van de belanghebbenden bij de regeling en berechting hunner zaken. Van andere zijde werd hierop geantwoord, dat diezelfde grief dan evenzeer kon gelden tegen alle andere regelingen, waarbij een college is ingesteld, dat oordeelt en beschikt. Eveneens werd wederom het bezwaar vernomen van de betaling van een deel der premie door den arbeider. Daarbij werd er nog op gewezen, dat bij de particuliere fondsen de verhouding tusschen premie en uitkeering veel gunstiger is dan die volgens de regeling van dit wetsontwerp. Hiertegenover wees een lid op de hoogere uitkeering in geval van ziekte.

Wat het systeem van de wet aangaat, dit achtten verschillende leden zoodanig ingewikkeld, dat zij daarvan groote verwarring verwachtten bij de uitvoering, vooral ook, omdat dit systeem het in het leven roepen van een buitengewoon groot aantal Koninklijke besluiten en algemeene maatregelen van bestuur ten gevolge zal hebben.

Hiertegen werd opgemerkt, dat bij de regeling eener nieuwe materie, zooals hier het geval is, niet dadelijk het volmaakte kan gevorderd worden en daarom de werking van de wet behoort afgewacht te worden. In de practijk zullen alsdan fouten te voorschijn treden, welke verbeterd kunnen worden.

Algemeen was men echter van oordeel, dat het wetsvoorstel bij de behandeling in de andere Kamer aanmerkelijk was verbeterd en dientengevolge meer aannemelijk schijnt dan in den oorspronkelijken vorm het geval was. Meer in het bijzonder dachten velen daarbij aan de wijzigingen, door de amendementen van den heer DE VISSER in het ontwerp gebracht, waarmede zij hunne ingenomenheid betuigden.

§ 3. Vele leden hadden bedenking tegen het in dit wetsontwerp weder op bijzonder ruime schaal toegepaste stelsel van delegatie van wetgevende bevoegdheid op de Kroon, ook in aangelegenheden, welke van principieelen aard zijn en in ieder geval de vermogensbelangen der betrokken personen betreffen. Als voorbeeld van vergaande bevoegdheid wees men meer in het bijzonder op art. 18, eerste lid, waarbij personen niet in dienst van eene onderneming verzekerd kunnen zijn in de gevallen bij algemeenen maatregel van bestuur genoemd, en op art. 19, waarbij ten opzichte van losse arbeiders bij eenvoudig Koninklijk besluit kan worden afgeweken van een groot deel der in het ontwerp vastgelegde regelen.

§ 4. Onderscheidene leden opperden bedenkingen tegen de uitschakeling in dit wetsontwerp van de geneeskundige behandeling. Uitkeering van ziekgeld is voor den zieken arbeider gedurende den tijd, waarin hij wegens ziekte geen loon kan verdienen, zeker van belang, omdat die uitkeering het hem gemakkelijk maakt de uitgaven, noodig voor het levensonderhoud van zich en de zijnen, te bestrijden. Maar het is van veel grooter belang voor hem, dat hij spoedig herstelt en weder in staat zijt zelf in zijne behoeften te voorzien. Hiervoor is in den regel geneeskundige hulp onmisbaar. Daarom achtten deze leden het in de eerste plaats noodig, dat er gezorgd wordt, dat de arbeider eene goede geneeskundige behandeling kan ontvangen. Men zal nu hebben ziekenkassen, waardoor in geval van ziekte ziekgeld zal worden uitgekeerd, welke uitkeering evenwel niet zal geschieden dan op eene verklaring van eenen geneeskundige. Dit waarborgt wel, dat bij

iedereen zieke, zoo hij althans zijne uitkeering vraagt, een geneeskundige komt, maar niet dat hij, zoolang hij het ziekgeld ontvangt, ook geneeskundig behandeld wordt. Voor de minvermogenden — en die zijn bij deze wet hoofdzakelijk betrokken — is voorziening in geneeskundige hulp veelal niet anders mogelijk dan door verzekering bij een ziekenfonds, waarvan het gevolg is, dat zij de hulp verkrijgen van den geneeskundige aan zoodanig fonds verbonden. Uit een en ander volgt, dat de ziekenkassen zullen worden gecontroleerd door de ziekenfondsen, terwijl tusschen beide volgens de voorgedragen regeling geen verband bestaat.

Over de wijze, waarop de geneeskundige behandeling geschiedt, heeft het bestuur der ziekenkas niets te zeggen. Men meende, dat dit tot wrijving aanleiding zal geven.

Ook zal die scheiding, waarvan het gevolg is, dat een ziekenkas geheel buiten de geneeskundige behandeling staat en die kas en het ziekenfonds alzoo ieder een eigen werkring en geene gemeenschappelijke belangen hebben, aanleiding kunnen zijn, om de simulatie in de hand te werken. Vooral is dit te vreezen, omdat ziekte dikwerf niet, zooals bij een ongeval, door een uiterlijk waarneembaar feit is te constateeren. Wel is waar zullen de Raden van Arbeid, als bestuurders der ziekenkassen, controle moeten uitoefenen, maar deze omslachtige colleges werden daartoe geheel ongeschikt geoordeeld. De controle op die kassen behoorde althans in hoofdzaak te berusten bij de verzekerden zelf, wier eigenbelang medebrengt om nauwlettend op hunne mede-verzekerden toezicht te houden, ten einde er alzoo voor te waken, dat de premie niet hooger stijge, dan voor eene goede uitvoering der wet noodig is. Deze leden meenden, dat het in dit ontwerp voorgedragen stelsel van verzekering een stelsel is, dat dan ook nergens bestaat.

Andere leden waren van gevoelen, dat de rechtstreeksche verplichting tot geneeskundige verzorging te recht niet in de wet is opgenomen. Ware dit wel gedaan, dan zoude de Staat ook zorg moeten dragen, dat overal in het geheele land zich doctoren bevonden en geneeskundige hulp te verkrijgen was.

Sommigen vreesden, dat men bij de uitvoering der wet niet altijd verzekerd zoude zijn van de mederwerking der geneeskundigen en betoogden, dat men deze medewerking ook niet zal kunnen afdwingen.

§ 5. Vele leden spraken hunne bevreemding uit, dat de in dit ontwerp en in het invaliditeits-ontwerp opgenomen regelingen van de berechting van geschillen betrekkelijk de vrijwillige verzekering zoozeer van elkaar verschillen. Terwijl toch in laatstgenoemd ontwerp is bepaald, dat voor deze verzekering over de beslissingen, waartegen beroep openstaat, geoordeeld wordt door de Raden van beroep, en in hoogste ressort door den Centralen Raad van beroep — alzoo eene berechting van geschillen door administratieve colleges —, worden in dit ontwerp geschillen betrekkelijk de vrijwillige verzekering als bedoeld in art. 136 aan de gedwongen arbitrage van den Verzekeringsraad opgedragen. In de bijbehorende Memorie van Toelichting op art. 108, bladz. 58, wordt uitdrukkelijk gezegd, dat de rechtspleging van dien Raad te vergelijken is met die der scheidsmannen van art. 620 Burgerlijke Rechtsvordering. Uit deze uitlating van den Minister mag de voor de hand liggende gevolgtrekking worden gemaakt, dat Zijne Excellentie, op het voetspoor trouwens van zijne ambtsvoorgangers dr. KUYPER en mr. VEGENS, deze geschillen als van privaatrechtelijken aard beschouwt. De hier aan het woord zijnde leden konden zich met deze opvatting geheel vereenigen, maar betreurden het, dat aldus in de beide wetsontwerpen een verschillend stelsel is aangenomen, waardoor de eenheid in de wetgeving geschaad en aanleiding tot verwarring gegeven zal worden.

14. Voorloopig Verslag over het ontwerp-Ziektewet.

§ 6. Ten slotte werden nog eenige opmerkingen gemaakt van verschillenden aard.

Een ernstig bezwaar tegen de wet achtten velen het, dat terwijl van allerlei woorden definities worden gegeven, de definitie van het woord, dat deze geheele regeling beheerscht, namelijk van „ziekte”, ten eenenmale ontbreekt. Speciaal tegenover het begrip „ongeval” ware eene definitie echter noodig geweest; het verband tusschen „ziekte” en „ongeval” had duidelijk in de wet moeten zijn vastgelegd. Is het breken van een arm of een been „ziekte”? Bij de Ongevallenverzekering spreekt men van „letsel” door den getroffen bekomen. Als men ten gevolge van een ongeluk in het bedrijf zijn been breekt, is dit letsel; maar als men het breekt door een ongeluk, niet in de uitoefening van een bedrijf, is het dan ziekte? En valt men dan in de termen om dadelijk hulp te verkrijgen ingevolge het ontwerp-Ziektewet? Dit is van veel belang, want door het Invaliditeitsontwerp wordt men eerst geholpen na drie jaar premie betaald te hebben en na zes maanden van ongeschiktheid.

Het gemis van eene definitie doet zich bij verschillende artikelen gevoelen, zooals bij de artt. 16, 39, 55.

Eenige leden meenden, dat kleine ongevallen onder „ziekten” moeten gebracht worden, maar dat dit niet kan geschieden, alvorens ingrijpende herziening van de Ongevallenwet heeft plaats gehad. Het tot stand komen eener dergelijke herziening zal dus noodzakelijk zijn, zoodra als dit ontwerp wet zal zijn geworden. Ditzelfde geldt ten opzichte van de „beroepsziekten”.

Hiertegen werd opgemerkt, dat in de Memorie van Toelichting (Gedrukte Stukken der Tweede Kamer, Zitting 1909—1910 n°. 302, n°. 4, bladz. 27) de redenen ontvouwd zijn, waarom eene bepaling van het begrip „ziekte” niet in het ontwerp is opgenomen.

Als eene bijzondere fout tegen de techniek werd nog genoemd het bezigen van het woord „arbeiders” in de considerans, terwijl toch ook aan de verzekering kunnen deelnemen anderen, die in den zin dezer wet geen „arbeiders” zijn.

Artikel 2 (1) zich aansluitende bij art. 3 van het ontwerp-Radenwet, definieert het woord arbeider, in afwijking van de omschrijving bij het ontwerp-Invaliditeitswet gevolgd. Art. 2 (1) g sluit uit wie in dienst zijn van een publiekrechtelijk lichaam, maar art. 17 (3) neemt hen toch op als verzekerden en beschouwt hen als in dienst van eene onderneming. Daarom ook wordt in art. 4 (2) b gesproken van „verzekerde” in tegenstelling van „arbeider” onder (2) a van hetzelfde artikel; maar dan is art. 4 (2) b ook niet in overeenstemming met de considerans.

Eene dergelijke fout tegen de techniek der wet doet ook conflict ontstaan tusschen de rechten van arbeiders volgens dit wetsvoorstel en die van inwonende arbeiders (dienstboden) volgens art. 1638 j van het Burgerlijk Wetboek. Alleen arbeiders in dienst van eene onderneming zijn verzekerd, niet personen uitsluitend belast met het verrichten van huiselijke of persoonlijke diensten (art. 18 (2)). Nu zullen arbeiders ziekingeld ontvangen gedurende ten hoogste zes maanden (art. 34 (2)), maar de inwonende arbeiders, de dienstboden, krijgen slechts verpleging gedurende ten hoogste zes weken (art. 1638 j Burgerlijk Wetboek), terwijl dan nog de laatste twee weken op hen kunnen verhaald worden; zij verkeeren dus in veel ongunstiger positie dan de andere arbeiders. De leden, die deze aangelegenheid te sprake brachten, betreurden het zeer, dat de dienstboden niet in de wet waren opgenomen. Zij achtten voor die uitsluiting geen voldoende grond aanwezig.

Onderscheidene leden verklaarden, dat zij ondanks de hier vermelde bezwaren hunne stem niet aan het wetsvoorstel zouden onthouden.

Artikelen.

Art. 2. Men verkeerde in twijfel over de juiste beteekenis van het woord „onderneming”. De door de Regeering in de Memorie van Toelichting op bladz. 7 gegeven omschrijving achtte men vrij vaag. Om moeilijkheden in de praktijk te voorkomen, drong men aan op eene zoo nauwkeurig mogelijke begrenzing van dit begrip, dat een der grondslagen van de wet vormt.

Gevraagd werd, of vereenigingen voor ziekenverzorging ook zijn ondernemingen. Zij beoogen wel geen winst, maar streven er toch naar, hare kosten gedekt te krijgen. Zoo zij onder de wet mochten vallen, zullen die kosten voor haar echter zeer verhoogd worden.

d en e. Bij de Nota van wijzigingen van 20 Maart 1913 (Gedrukte stukken Tweede Kamer, Zitting 1912—1913, n°. 14, n°. 1) vervielen uit c en d van het toenmaligen artikel Art. 1a, de woorden „over het loopende of voorafgaande dienstjaar”, zonder dat er eenige toelichting gegeven werd. Waarom vervielen hier die woorden, terwijl zij in art. 3 sub d en e van het ontwerp-Radenwet gehandhaafd bleven?

Art. 6. Men achtte dit voorschrift van regelenden aard misplaatst tusschen de voorafgaande en volgende artikelen, welke definities geven.

Artt. 10 en 11. Deze voorschriften hadden volgens vele leden logisch in de Radenwet eene plaats moeten vinden.

Art. 11 (2). De verplichting wordt hier opgelegd om gevraagde inlichtingen „te geven binnen den termijn vastgesteld door dengene die de inlichting vraagt”.

Men was van meening, dat dit te ver ging. De vrager toch heeft het in de hand den termijn zóó kort te bepalen, dat de werkgever onmogelijk aan het verzoek kan voldoen.

(4) Deze bepaling voorziet niet in bovengenoemde moeilijkheid. Zij spreekt alleen van bezwaren tegen het geven van inlichtingen, niet van bezwaren tegen den termijn, waarbinnen zij gegeven moeten worden.

Art. 14. Men vroeg, waarom hier van een „werkgever naar burgerlijk recht” gesproken wordt, terwijl overal elders het woord „werkgever” zonder meer is gebezigd. Ook de beteekenis der uitdrukking begreep men niet, aangezien toch alle werkgevers, welke de Regeering op het oog heeft, wel in privaatrechtelijke verhouding tot hunne arbeiders zullen staan. Hetgeen op bladz. 107 en 108 in het Verslag der Commissie van Voorbereiding door den Minister geantwoord werd heft deze onzekerheid niet op.

Art. 16. Men wees er op in aansluiting met hetgeen bij de algemeene beschouwingen in het midden is gebracht, dat vroeger herhaaldelijk was te kennen gegeven, dat het oorspronkelijk in de bedoeling lag kleine ongevallen onder deze wet te laten vallen. Dit is nu niet gebeurd. Zal hierin worden voorzien bij de eventuele herziening der Ongevallenwet?

Art. 18. Met verwijzing naar hetgeen opgemerkt is onder § 3 meenden onderscheidene leden, dat de hier bedoelde gevallen in de wet zelve behooren te worden opgenomen.

Art. 22. De uitschakeling van arbeiders met een geringer dagloon dan f 0.40 werd afgekeurd. Men meende, dat juist dezen eene verzekering het meest noodig hebben, en dat men de voor

14. Voorloopig Verslag over het ontwerp-Ziektewet.

hen verschuldigde premie geheel ten laste van den werkgever, die zulk een laag loon betaalt, had moeten brengen.

Art. 23. De redactie van dit artikel heeft ten gevolge, dat de verzekerde niet meer meester is van zijn lichaam. Hij toch is „verplicht” zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek. De bepaling dienaangaande van art. 100 van het ontwerp-Invaliditeitswet, waar de woorden gebezigd worden: „voor zoover de medewerking van den verzekerde is te verkrijgen” is beter. De bij dit artikel opgelegde verplichting echter tast de lichamelijke vrijheid van den verzekerde aan en gaat min of meer in de richting van den vaccinatiedwang. Deze meening werd door de overige leden in de afdeeling, waar zij werd geuit, niet gedeeld.

Artt. 23 en 43 in verband met artt. 117 en vlg.

Op het bezwaar waarop in de algemeene beschouwingen werd gewezen, over het eventueel ontbreken van medewerking van de zijde der medici bij de uitvoering van de Ziektewet, werd bij deze artikelen teruggekomen.

De medici in het algemeen heeten zeer gekant te zijn tegen de inrichting der ziekenfondsen zooals die in dit ontwerp zijn geregeld. Hun overheerschende invloed op de ziekenfondsen zoude worden gebroken door de bepalingen van dit ontwerp, wat hun in het algemeen zeer ongevallig zoude zijn.

Bij niet-medewerking nu der medici zoude het kunnen gebeuren, dat „toegelaten ziekenfondsen” niet in voldoende mate tot stand of tot ontwikkeling kwamen, waardoor de goede uitvoering der wet in hooge mate in de waagschaal gesteld of belemmerd kan worden.

Ook bij art. 23 en andere artikelen wordt medewerking der medici vereischt. Hoe nu, als die medewerking geweigerd wordt? Dwang is in deze gevallen uitgesloten.

Art. 35. Men achtte het niet duidelijk, of de bepalingen sub *a*, *b* en *c* disjunctief zijn op te vatten, dan wel of zij steeds te zamen zullen gelden. Het laatste achtten enkele leden in de rede te liggen, maar zij zouden toch gaarne eene bevestiging van dit gevoelen vernemen.

Art. 65 en vlg. Door onderscheidene leden werd twijfel geofferd, of de Verzekeringsraden nog wel voldoende reden van bestaan hebben na al de wijzigingen, die in het ontwerp van wet hebben plaats gehad (speciaal bij Nota van 20 Maart 1913). Daartegen werd evenwel aangevoerd, dat aan de Raden óók nog eene groote taak overblijft en zal overblijven bij de uitvoering van de Invaliditeitswet.

In het algemeen was men echter van oordeel, dat de taak van de Verzekeringsraden op meer eenvoudige en minder kostbare wijze kon worden waargenomen.

Art. 77. Men vroeg, of dit artikel toeliet, dat ook kleine middenstanders, die geen „arbeiders” zijn, zich vrijwillig verzekeren. Duidelijk achtte men zulks niet.

Art. 79. Dit artikel werd uit een oogpunt van wetgeving weinig aanbevelenswaardig geacht. De beantwoording der vraag in hoever de hier bedoelde bepalingen op de vrijwillige verzekering van toepassing zijn, behoort tot de taak van den rechter, die daarvoor dient na te gaan in hoeverre ieder artikel naar zijn aard en strekking op deze verzekering van toepassing kan zijn. De bepaling is dus overbodig, en had daarom achterwege moeten blijven. Te eerder omdat de redactie van het artikel aanleiding geeft tot twijfel, of uit het daarin opgenomen voorschrift, dat de bepalingen der andere

hoofdstukken *dezer* afdeeling op de vrijwillige verzekering, onder enkele reserves van toepassing zijn, niet de gevolg-trekking moet worden gemaakt, dat de bepalingen der *overig*. afdeelingen van het ontwerp niet op deze verzekering toepasselijk zijn. Tusschen de redactie van deze bepaling en die van het artikel van gelijke strekking in het ontwerp-Invaliditeitswet (art. 69 sub 2) bestaat verschil. Gaarne zoude men de reden van dat verschil vernemen.

Art. 83. Een lid vreesde van deze bepaling het gevolg, dat velen van de vrijwillige verzekering zouden worden afgeschrikt.

Andere leden, ofschoon dit bezwaar erkennende, meenden, dat zonder de bestreden bepaling de soliditeit der kassen in gevaar zoude komen.

Artt. 85/164. Ten aanzien van deze artikelen werd het bezwaar geopperd, dat ingeval van toepassing, de wet door Koninklijke besluiten en algemeene maatregelen van bestuur zal worden gewijzigd en dat dit in strijd is met het beginsel, neergelegd in art. 5 der Algemeene bepalingen van wetgeving van het Koninkrijk, luidende: „Eene wet kan alleen door eene latere wet, voor het geheel of gedeeltelijk, hare kracht verliezen”.

Art. 99. (3) Gevraagd werd, of niet uit de bepaling sub 3 van dit artikel volgt, dat de hier bedoelde beslissing is onderworpen aan het beroep, geregeld in art. 145, (1)*b*, juncto art. 147, zoodat hier dan aan een administratief college berechting in een privaatrechtelijk geschil zou worden opgedragen. Gaarne zou men hieromtrent nadere en duidelijke inlichtingen van den Minister wenschen te ontvangen, bepaaldelijk waarom ten aanzien van dit artikel niet op gelijke wijze is gehandeld als ten aanzien van art. 145 (oud art. 117 sub *d*).

(3 en 4). Men achtte het weinig logisch, dat hier het Bestuur eene beslissing neemt, en de volle Raad die moet ten uitvoer leggen. Gewoonlijk neemt een lichaam de beslissing, en berust de taak der uitvoering bij het bestuur daarvan.

Art. 106 (2). Men vroeg, of de premieverhoging alleen zal gelden voor hen, die te veel ziekengeld hebben ontvangen, dan wel voor alle verzekerden. Is deze laatste opvatting juist, dan vreesde men, dat zorgeloosheid zal worden in de hand gewerkt bij de besturen van plaatselijke kassen. In het algemeen achtte men het niet billijk de verzekerden te doen betalen voor de nalatigheid van het bestuur der kas, en zoude men de voorkeur geven aan eene regeling der persoonlijke aansprakelijkheid der bestuurders in den geest van art. 69, of aan het brengen der schade ten laste van het Rijk als in art. 99 (al. 5).

Art. 113 litt. d. Eenige leden achtten het niet onbedenklijk, dat een maximum van het aantal ingeschrevenen bij ziekenfondsen ten name van éénzelfden geneesheer, zooals oorspronkelijk in het ontwerp voorkwam (oud art. 94), niet meer is aangegeven.

Men meende, dat dit aantal toch niet onbegrensd mocht zijn.

Art. 127, al. 1. Volgens dit voorschrift vormen de verzekerden allen te zamen de algemeene vergadering, welke volgens art. 133 (1) de statuten kan wijzigen. Maar art. 121 (2) bepaalt, dat de toelating als verzekerde tot een fonds, dat eigendom is van eene vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit, geen recht behoeft te geven op het lidmaatschap der vereeniging. Het gevolg is, dat ook niet-leden der vereeniging het stemrecht kunnen hebben, zelfs waar het eene wijziging der statuten betreft. Men achtte dit ongerijmd.

14. Voorloopig Verslag over het ontwerp-Ziektewet.

Art. 128. Daar nergens in dit wetsvoorstel iets bepaald wordt omtrent de getalsverhouding tusschen de hiergenoemde samenstellende deelen van het bestuur, vroeg men of zulks geheel zal afhangen van de statuten. Zoo ja, dan schijnt de bepaling weinig zin te hebben.

Art. 136. Zooals hiervoren reeds is opgemerkt, wordt in dit artikel de Verzekeringsraad als scheidsgerecht aangewezen in de hier genoemde privaatrechtelijke geschillen. Men heeft hier alzoo het stelsel aangenomen, dat partijen een compromis aangaan, zonder zich evenwel het vermogen voor te behouden om van de eventueele beslissingen van het scheidsgerecht in beroep te mogen gaan. Is daarom — werd gevraagd — van de in deze bedoelde uitspraken van den Verzekeringsraad, niet in strijd met haar karakter bij art. 145, (1)e, juncto art. 147, beroep op den Centralen Raad van Beroep opengesteld?

Art. 151. De verhouding tusschen de vrijheidsstraf en de boete, voorkomende in art. 151, 2de alinea, in vergelijking met die tusschen die straffen in de 1ste alinea van hetzelfde artikel, kwam eenigen leden bijzonder abnormaal voor. De daarvoor in het Verslag der Commissie van Voorbereiding uit de Tweede Kamer gegeven reden, achtten deze leden niet afdoende, omdat men daarin eene ongeoorloofde beperking zag van de rechterlijke bevoegdheid om de strafmaat te bepalen. Het beroep van den Minister op art. 310 Wetboek van Strafrecht bracht geen verandering in hunne meening, omdat zij het daaraan ten grondslag liggend beginsel niet wenschten uitgebreid te zien tot andere gevallen.

Art. 162. Bij de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer werden tegen dit artikel bedenkingen geopperd, met het oog op het daarin neergelegd beginsel van het absoluut

initiatief, d. w. z. dat de Kroon niet tot uitvoering in de daarbij aangewezen gevallen kan overgaan, dan alleen op initiatief van den Raad van Arbeid.

De Minister heeft die bedenkingen gepoogd te weerleggen door zich te beroepen op een analoog voorschrift in de Ongevallenwet, krachtens hetwelk de Kroon beslist op het absolute initiatief van de Rijksverzekeringsbank.

Enkele leden verklaarden zoodanig voorschrift niet in de Ongevallenwet te kunnen vinden en zouden er daarom prijs op stellen, wanneer de Minister het artikel zoude willen noemen, waarop Zijne Excellentie in haar antwoord het oog had.

Deze leden achtten dit beginsel, ook al bestond er een precedent, weinig navolgenswaardig, vooral ook omdat dit tot eene ongelijkmatige uitvoering der wet aanleiding zou geven. Het was toch niet aan te nemen, dat alle Raden van Arbeid omtrent het al of niet doen der hierbedoelde voordracht, steeds eenstemmig zouden oordeelen.

Andere leden, hoewel het bezwaar omtrent de ongelijkmatige uitvoering der wet deelende, hadden minder bedenking tegen het beginsel van het absoluut initiatief, uit overweging dat, nu eenmaal delegatie van wetgevende macht op de Kroon als toelaatbaar was aangenomen, zoodanige delegatie ook voorwaardelijk, zooals hier wordt voorgesteld, kon geschieden.

Vastgesteld den 19den Mei 1913.

VAN LAMSWEERDE.

VAN DER FELTZ.

DE GIJSELAAR.

VAN DEN BERG.

VAN LANSCHOT.

